

Indhold

1	INDLEDNING	1
1.1	PROBLEMFORMULERING OG UNDERSØGELSESSPØRGSMÅL	1
1.2	DISPOSITION	2
2	TEORI	3
2.1	BOURDIEU	4
2.2	ARBEJDSLØSHED	5
2.3	Arbejdsløshed i en historisk rammer	6
2.4	Centrale aktører og tal på arbejdsløshedsområdet	6
2.5	MOBILITET	8
2.6	OPSAMLING	9
3	METODE	10
4	ANALYSE	11
5	DISKUSSION	12
6	KONKLUSION	13
7	BIBLIOGRAFI	14
	HOVEDBIBLIOGRAFI	14

1 INDLEDNING

1.1 PROBLEMFORMULERING OG UNDERSØGELSESPØRGSMÅL

Vores problemformulering er:

Hvordan hænger arbejdsløshed sammen med sociale mobilitetsmønstre, og kan vi derigennem se tendenser til differentiering af grupper af arbejdsløse ud fra dette mønster?

Dette overordnede spørgsmål besvarer vi med følgende underspørgsmål:

1. Hvilken betydning har (forskellige definitioner af) arbejdsløshed for beskæftigelsesmobiliteten på arbejdsmarkedet?
2. Kan man se sandsynlige strategier afspejlet i mobilitetsmønstrene, som arbejdsløse benytter sig af for at komme tilbage i beskæftigelse?
3. Finder vi gennem disse mobilitetsmønstre relativt afgrænsede grupper, der har en række vilkår tilfælles?

1.2 DISPOSITION

1.	Indledning
2.	Teori
2.1	- Bourdieu
2.2	- Arbejdsløshed
2.3	- Mobiltet
2.4	- Hypoteser og operationalisering
3.	Metode
3.1	- Arbejdsløshed
3.2	- Netværksanalyse
3.3	- Disco
4.	Analyse
4.1	- Hovedkort
4.2	- Faglærte og ufaglærte
4.3	- Akademikerne
5.	Diskussion
6.	Konklusion

2 TEORI

2.	Teori
2.1	Bourdieu <ul style="list-style-type: none"> - <i>På kanten af arbejdsmarkedet</i> - <i>Strukturel konstruktivisme</i> - <i>Opsummering</i>
2.2	Arbejdsløshed <ul style="list-style-type: none"> - <i>Arbejdsløshed som problemstilling</i> - <i>Økonomiske forståelser af arbejdsløshedsproblemet</i> - <i>Sociologiske forståelser af arbejdsløshedsproblemet</i> - <i>Opsummering</i>
2.3	Mobilitet <ul style="list-style-type: none"> - <i>Mobilitet som problemstilling</i> - <i>Beskæftigelsesmobilitet</i> - <i>Arbejdsmarkedssegmenter</i> - <i>Opsummering</i>
2.4	Opsamling <ul style="list-style-type: none"> - <i>Hypoteser og operationalisering</i>

2.1 BOURDIEU

PÅ KANTEN AF ARBEJDSMARKEDET

STRUKTUREL KONSTRUKTIVISME

OPSUMMERING

2.2 ARBEJDSLØSHED

Metatekst.

ARBEJDSLØSHED SOM PROBLEMSTILLING

Arbejdsløshed som socialt problem.

Dagens syn på arbejdsløshed.

Diskurser om arbejdsløshed.

Fokus på arbejdsmarkedsparete arbejdsløse, men værd opmærksom på, at arbejdsmarkedsparethed kan have en mening (økonomiske incitamenter) vi ikke ønsker.

Kernen i vores teoretiske og empiriske arbejde er arbejdsløshed. Arbejdsløshed defineres i *Den Store Danske* som den manglende overensstemmelse på arbejdsmarkedet mellem udbud af arbejdskraft og efterspørgsel efter arbejdskraft (*Den Store Danske* 2015). I de almindelige statistiske definitioner opdeles den danske befolkning i folk der er inden for og uden for arbejdsstyrken. Dem der er inden for arbejdsstyrken er enten i beskæftigede eller arbejdsløse, mens alle andre per definition betragtes som værende uden for arbejdsstyrken (*Den Store Danske* 2015). Problemet med denne opdeling er, at personer der klassificeres som uden for arbejdsstyrken ofte kommer fra beskæftigelse og bevæger sig tilbage i beskæftigelse. De følger måske ikke standarddefinitionen på arbejdsløshed¹, men kan i et lidt bredere perspektiv godt betragtes som arbejdsløse. Eksempelvis kan personer på revalideringsydelse, kontanthjælp og førtidspension godt vende tilbage i beskæftigelse igen. For at få en bedre forståelse af arbejdsløses sociale mobilitet på arbejdsmarkedet må vi derfor bryde med de almindelige definitioner af arbejdsløshed². For at bryde med standarddefinitionerne af arbejdsløshed vil først og fremmest redegøre for sociologisk-videnskabelige og økonomisk-videnskabelige tilgang til arbejdsløse og arbejdsløshed for så til sidst at anvende Bourdieu og marginaliseringsbegrebet til at lave en teoretisk operationalisering af arbejdsløshed.

Årsagerne til arbejdsløshed i Danmark ifølge Den Store Danske

Når en stor gruppe får sværere ved at konkurrere om de ledige jobs, vil arbejdsløsheden i mindre grad lægge pres på løndannelsesprocessen, og løntilpasningen vil således ikke kunne sikre en tilbagevenden til høj beskæftigelse. Jo længere tid arbejdsmarkedet er præget af høj arbejdsløshed, jo flere af de arbejdsløse vil blive marginaliserede, og jo større bliver den strukturelle ledighed (*Den Store Danske* 2015).

---

¹International Labour Organization definerer arbejdsløse som det antal personer som står uden beskæftigelse samtidig med at være til rådighed for arbejdsmarkedet og aktivt arbejdssøgende (ILO 1982). Denne definition fremgår både af *Den Store Danske*, Danmarks Statistik, Beskæftigelsesministeriet med flere.

²Vi er vel opmærksomme på den symbolske kamp, der ligger i at gøre dette, hvilket fremgår af de politiske diskussioner om arbejdsløse og kontanthjælpsmodtagere, der er 'skjult' i aktiveringsforløb...

Arbejdsløshed forårsages og inddeles typisk i friktionsledighed³, sæsonledighed⁴, konjunkturledighed⁵ og strukturledighed⁶. I praksis er det ifølge *Den Store Danske* vanskeligt at udskille friktions- og sæsonledighed fra strukturledighed, hvilket betyder, at der oftest i den økonomisk-politiske debat kun sondres mellem konjunkturarbejdsløshed og strukturarbejdsløshed (*Den Store Danske* 2015). I praksis er det ifølge *Den Store Danske* vanskeligt at udskille friktions- og sæsonledighed fra strukturledighed, hvilket betyder, at der oftest i den økonomisk-politiske debat kun sondres mellem konjunkturarbejdsløshed og strukturarbejdsløshed (ibid.).

Arbejdsløse versus ledige

Arbejdsløse versus ledige... Arbejdsløshed er en person uden arbejde, mens ledig er en person som står til rådighed på arbejdsmarkedet. Spørgsmål om skyld

2.3 Arbejdsløshed i en historisk rammer

2.4 Centrale aktører og tal på arbejdsløshedsområdet

Arbejdsløshedstal

I perioden 1996 til 2009 er der mellem to og otte procent nettoledige. Indtil da tog det lang tid at nedbringe ledigheden fra de 10-12 procent, som den var vokset til efter de to oliekrise i 1970'erne og de syv magre år fra 1987-1993. Fra 1994 begynder ledigheden at falde. I 1996 ligger ledigheden således på 8 procent. Efter 1996 falder ledigheden forholdsvis stabilt bortset omkring årtusindeskiftet, hvor ledigheden først er forholdsvis stabil, hvorefter den falder stiger meget lidt. I 2008 er ledigheden således faldet til to procent. Fra 2009 begynder den så at stige kraftigt (AE-rådet 2012).

Centrale aktører

Arbejdsløshedskasserne, staten og kommunen er centrale aktører som har spillet centrale roller i danske arbejdsløshedsforsikringssystem siden etableringen i 1907 og er kendetegnet som at følge den såkaldte Gent-model, hvor staten anerkender og yder tilskud til arbejdsløshedskasser organiseret af forsikringstagere (i praksis fagbevægelsen), og at

---

³Friktionsledighed (også kaldet skifteledighed) opstår ofte i forbindelse med indtræden på arbejdsmarkedet eller ved jobskift, hvor en mellemliggende ledighedsperiode kan forekomme selv i perioder med høj økonomisk aktivitet (*Den Store Danske* 2015).

⁴Sæsonledighed opstår på grund af sæsonmæssige svingninger i produktionen, som for eksempel kan skyldes vejret. En stor del af sæsonarbejdsløsheden forekommer som midlertidig hjemsendelsesledighed, idet den arbejdsløse efter en kortere periode som arbejdsløs kommer tilbage til den samme arbejdsgiver. Denne type ledighed rammer for eksempel bygge- og anlægsaktiviteten og turisterhvervene (ibid.).

⁵Konjunkturledighed skyldes, at den samlede efterspørgsel i samfundet efter varer og tjenester ikke er tilstrækkelig til at skabe en beskæftigelse svarende til fuld beskæftigelse (ibid.).

⁶Strukturarbejdsløshed forårsages af manglende faglig eller geografisk fleksibilitet på arbejdsmarkedet, hvorved markedsmekanismen ved hjælp af tilpasning af lønnen ikke er i stand til at sikre fuld beskæftigelse (ibid.).

det for det enkelte individ er frivilligt om denne vil forsikre sig mod arbejdsløshed (Jensen 2007: 33f). Et væsentligt skifte siden 1907 skete med Wechselmann-udvalget, hvor kommunale fik mindre ansvar og staten overtog den marginale risiko ved ledighedsstigninger fra arbejdsløhedskasserne, hvilket vil sige, at staten fuldt ud betalte medudgifter ved stigende ledighed. *Arbejdsformidlingen* blev på samme tid etableret for at formidle ledige jobs og ledig arbejdskraft (Pedersen 2007:83) og eksisterede indtil den blev nedlagt med Kommunalreformen i 2007 og erstattet af de kommunale jobcentre, hvor staten og kommunen i fællesskabet samarbejder om beskæftigelsesindsatsen på lokalniveau.

ØKONOMISKE FORSTÅELSER AF ARBEJDSLØSHEDSPROBLEMET

Incitamententer.

Arbejde vs. fritid.

Søgeteori.

Kritik.

SOCIOLOGISKE FORSTÅELSER AF ARBEJDSLØSHEDSPROBLEMET

Sociale omgivelser tilnærmelser - funktion og normativ deprivationsteori.

Institutionel teori.

Agent Teori.

Handlingsteori.

Teorier om afhængighed.

Marginalisering.

Kritik.

OPSUMMERING

Marginalisering.

Incitamententer og arbejdsvilje.

Psykiske plager og selvrespekt.

Økonomiske vanskeligheder og det offentlige og private sikkerhedsnet.

2.5 MOBILITET

MOBILITET SOM PROBLEMSTILLING

Formål i sig selv.

Kobling med arbejdsløshed.

BESKÆFTIGELSESMOBILITET

Økonomiske teorier og studier.

Sociologiske teorier og studier.

ARBEJDSMARKEDSSEGMENTER

Formål.

Anvendelse.

OPSUMMERING

2.6 OPSAMLING

Hypoteser og operationalisering

OPSUMMERING

3 METODE

3.	Metode
3.1	Arbejdsløshed
3.2	Netværksanalyse
3.3	Disco
3.4	Opsamling

4 ANALYSE

4.	Analyse
4.1	... - ... - ...

5 DISKUSSION

---

6 KONKLUSION

---

7 BIBLIOGRAFI

HOVEDBIBLIOGRAFI

- [1] *Den Store Danske. Arbejdsløshed.* Gyldendal, 2015. URL: <http://www.denstoredanske.dk/index.php?sideId=39678>.
- [2] *Den Store Danske. Danmark - arbejdsmarked og beskæftigelse.* Gyldendal, 2015. URL: <http://www.denstoredanske.dk/index.php?sideId=61016>.
- [3] ILO. „Resolutions Concerning Economically Active Population, Employment, Unemployment and Underemployment Adopted by the 13th International Conference of Labour Statisticians, para. 10“. I: 1982. URL: <http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/download/res/ecacpop.pdf>.